

nisterium, som man har Mistillid til eller ikke synes om. Men lader os forudsætte, at hele denne Betragtning fra min Side har været urigtig, at der virkelig kun er Tale om at værne, som der siges, om Bevillingsmyndigheden, at man virkelig mener, at der har fundet Krænkelse af Bevillingsretten Sted, særlig paa Theatrets Omraade, af saadan Beskaffenhed, at man ikke kan nøies med Undersøgelser gennem Statsrevisionen, Rigsretsanklage, yderligere Regtelses og Indskrænkninger for Fremtiden, men at det er nødvendigt at gribe til saadanne Midler som Regtelse af Penge for Fremtiden til Brug paa dette Omraade, saa beder jeg overveie, om det Middel, man har valgt, er heldigt til at opnaa, hvad der skulde være Maalet, nemlig at værne mod Folkethingets moraliske Svækkelse. Det er jo udtalt fra forskjellige Sider, at det kunde være et Spørgsmaal, om det er konstitutionelt rigtigt at bruge saadanne Midler. Dertil har den ærede Ordfører sagt, at det var fuldkommen konstitutionelt at negte Pengene, dertil havde Folkethinget bestemt Ret, og han henviser i den Henseende til Grundloven. Efter min Formening har en Mand, hvis Navn allerede før i Dag er blevet paataldt, havt fuldkommen Ret, naar han for 14 a 15 Aar siden engang i denne Sal udtalte, at en Regtelse af de fornødne Midler til en enkelt Administrationsgren og navnlig til en enkelt Institution, faaledes at denne Institutions Liv blev umulig, i Virkeligheden var en partiel Regtelse af Finansloven. Det er Monrad, som har sagt dette, og jeg tror, han har havt Ret deri. Naar man nu altsaa opfatter det Spørgsmaal, om det er konstitutionelt berettiget paa Finansloven ikke at nedsette Bevillingen til det kongelige Theater eller endog rent at negte Tilskud dertil, men at bruge den Form, man har brugt, at sige: Det kongelige Theater skal standses fra næstkommende 1ste Juli, saa komme vi altsaa i Virkeligheden ind paa det Spørgsmaal, om det kan siges at være konstitutionelt berettiget at negte en Finanslov, og naar man da spørger derom, saa siger jeg, som den høitærede Minister har sagt: Den formelle Ret til at negte Finansloven eller enkelte Dele af Finansloven kan selvfølgelig ikke fratages Folkethinget lige saa lidt som Landstinget, men et ganske andet Spørgsmaal er det, hvad der kan siges at være konstitutionelt forpaaeligt, konstitutionelt rigtigt, og da tror jeg rigtignok, at de ærede Medlemmer efter nærmere Overveielse ville være enige med mig deri, at en Regtelse af Finansloven er af den Slags Midler, som man skal betænke sig overmaade længe og overmaade nøie paa at bringe i Anvendelse. Det er sagt indtil Trivialitet, at Brugen af de yderste konstitutionelle Midler er som et tveegget Sværd, der faare let kan vende sig mod den, der bruger disse Midler. Seg er overbevist om, at der er mange ærede Medlemmer i denne Sal, som allerede fra Fortidens Erindringer have vundet Overbevisning om, at man ikke

skal spørge med Regtelses af Finansloven. Men skal man ikke det, saa skal man ogsaa betænke sig nøie, inden man gjør Noget — her betjener jeg mig igjen af Monrads Autoritet —, der i Virkeligheden er det Samme som en partiel Regtelse af Finansloven. At Monrad har Ret deri, tror jeg netop, man vil komme til at erkjende ved nærmere Betragtning af Grundlovens Bestemmelser. Grundlovens § 45 er det eneste Sted, hvor der tales om, hvad der er det egentlige Indhold af Finansloven. Som betjendt siges deri, at Finansloven indeholder et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter. Men, sagde den ærede Ordfører, det at negte Pengene til en Institution og derved altsaa paa en Maade tvinge til at nedlægge den, er i og for sig ikke saa farligt, ikke at tale om, at Forsætningen formentlig giver Ret til at gjøre noget Saadant; der er altid den Udvei, at Ministeren kan gaa sin Vej. Og at det kun er dette, som tilsiges, har den ærede Ordfører med paaføjnelsesværdig Labenhjertighed gjentaget; thi, sagde den ærede Ordfører, Ministerens begrundede Indvendinger mod Enkeltheder i Udvalgets Forslag gjøre ikke Noget, jo galere det er, jo umuligere det er for Regjeringrn at bruge Forslaget, desto strappere er dette Middel, og desto mere bliver Ministeren nødt til at gaa sin Vej. Dette kunde være faare skjønt, eller om ikke just skjønt — efter min Mening vilde det ikke være skjønt — men det kunde maasse lade sig sige med noget Skin af Ret, dersom dette Thing var den eneste Indehaver af Lovgivningsmagten, eller — om de Herrer hellere ville — af Bevillingsmyndigheden; saa var det i sin Orden, at, naar Folkethinget havde negtet de fornødne Midler, maatte den paa-gjældende Minister gaa sin Vej. Men man maa jo ikke glemme, at Sagen ikke er afgjort ved de Voteringer, som finde Sted i dette Thing. Og jeg beder vel overveiet, om man tror, at der er nogen rimelig Udsigt til, at de andre Voterere i Bevillingsmyndigheden ville gaa ind paa den Fremgangsmaade at ophæve en bestaaende Statsinstitution gennem Finansloven, eller med andre Ord ville gaa ind paa en partiel Regtelse gennem Finansloven; jeg tror, at man kan forudsæ, at dette ikke vil blive Tilfældet. Jeg tillader mig nu at gaa ud fra, at, naar Finansudvalgets Flertal har stillet et Forslag af den Betydning som det, hvorom der her er Tale, et Forslag, der absolut maa have vaakt ikke blot indenfor Rigsdagen, men ogsaa udenfor den en overordentlig høi Grad af Opmærksomhed, saa kan det ikke være uden en moden og alvorlig Overveielse, at det er sket. Det kan ikke have været Tanken, at det var et Forslag, der kunde stilles frem for senere at tages tilbage eller frasælbes; hvis noget Saadant skulde blive Tilfælde, tror jeg, at man vil give mig Ret i, at det hele Experiment ikke vilde være stiftet til at have Folkethingets moraliske Anseelse. Men naar man da altsaa antager, at dette ikke er Meningen,